1961
마ର୍ଚ୍ଚ 27

ଜିଭା ଭାଇ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ

ବନାମ

ଛଗନ୍ କାର୍ସନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

(ପି. ବି. ଗଜେନ୍ଦ୍ରଗଡକର ଏବଂ କେ. ଏନ୍. ୱାଞ୍ଚୁ, ନ୍ୟାୟାଧୀଶବୃନ୍ଦ)

କୃଷି ଜମି- ସଂରକ୍ଷିତ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ- ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି- ଅଧିନିୟମର ସଂଶୋଧନ-ପ୍ରୟୋଜନୀୟତା- ବମ୍ବେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଏବଂ କୃଷି ଜମି ଅଧିନିୟମ 1948 (Bom. LXVII/ 1948), 1952 ର ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ XXXIII ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ, ଧାରା ଗୁଡିକ 34 (2A), 34 (1) ।

ବମ୍ବେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଏବଂ କୃଷି ଜମି ଅଧିନିୟମ 1948ର ଧାରା 34ର ଉପଧାରା (2A), 1952ର ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ ହୋଇ ସେହି ତାରିଖ ଠାରୁ ଲାଗୁ ହୋଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଘରମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭଡାଟିଆଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବହିଷ୍କାର ସୂଚନାର ମିଆଦ ଶେଷ ହେବା ପରେ ଘରଭଡା ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ତାରିଖରୁ ଲାଗୁ ହେବ, ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ତାରିଖରୁ ନୁହେଁ ।

ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ ଜମି ମାଲିକଙ୍କୁ କୌଣସି ନିହିତ ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରେ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯେହେତୁ ସୂଚନା ଅବଧି ଏବଂ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱପଣ ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କ ପାଖରେ କୌଣସି ଅଧିକାର ରହିପାରିବ ନାହିଁ ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଯେଉଁଠାରେ ଜମି ମାଲିକ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଜମି ବହିଷ୍କାର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦେଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସଂଶୋଧନ ଆଇନ ବଳବତ୍ତର ହୋଇଥିଲା, ସେହି ଉପଧାରାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପୂରଣ କରିବା ପରେ ହିଁ ଜମି ମାଲିକ ଦଖଲର ହକଦାର ହୋଇପାରିବେ ।

ଦୁର୍ଲଭଭାଇ ଫକିରଭାଇ ବନାମ ଝାବରଭାଇ ଭୀକାଭାଇ, (1956) 58 Bom. L. R. 85, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଜୀବନକୃଷ୍ଣ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ବନାମ ଅବଦୁଲ କାଦର ଚୌଧୁରୀ, (1933) I.L.Ř. LX Cal. 1037, ପ୍ରଭେଦ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ନାଗରିକ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 153/1958 ।

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2258/1955 ରେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଜାନୁଆରୀ 9,1956 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଜେ. ବି. ଦାଦାଚାଞ୍ଜି, ଏସ୍. ଏନ୍. ଆଣ୍ଡଲି ଏବଂ ରାମେଶ୍ୱର ନାଥ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ।

ଏସ୍. ପି. ସିହ୍ନା, ଏମ୍. ଆଇ. ଖୋୱାଜା ଏବଂ ଏ. ସି. ଦାଭେ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ପାଇଁ ।

1961, ମାର୍ଚ୍ଚ, 27ରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ୱାଞ୍ଚୁ - ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନରେ ବମ୍ବେ ଭଡାଟିଆ ଏବଂ କୃଷି ଜମି ଆଇନ, ସଂଖ୍ୟା LXVII /1948 (ଏହାପରେ ଅଧିନିୟମ ବୋଲି କୁହାଯିବ) ର ଧାରା 34 (2-A) ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି:ଆବେଦନକାରୀ ହେଉଛନ୍ତି ଜମି ମାଲିକ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା ହେଉଛନ୍ତି ଜଣେ ସଂରକ୍ଷିତ ଭଡ଼ାଟିଆ । ଆବେଦନକାରୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଡିସେମ୍ବର, 31,1951 ରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଘରଭଡ଼ା ସମାପ୍ତ ହେବାର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦେଇଥିଲେ । ଧାରା 34(1) ଆଧାରରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଏକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ମାର୍ଚ୍ଚ 31, 1953 ରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ ଜମି ମାଲିକ ମାମଲାତଦାରଙ୍କୁ ଜମି ଅଧିକାର ପାଇବା ପାଇଁ ଅଧିନିୟମ 29 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଏପ୍ରିଲ 7,1953 ରେ ଏକ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଇତି ମଧ୍ୟରେ , 1952 ମସିହାର ସଂଶୋଧନ ଆଇନ ସଂଖ୍ୟା XXXIII ଦ୍ୱାରା ଧାରା 34 ରେ ଉପଧାରା (2-A) ପ୍ରବେଶ କରାଇ ଅଧିନିୟମରେ ଏକ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଜାନୁଆରୀ, 12, 1953 ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସଂଶୋଧନ ଦ୍ୱାରା ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଅଧିକାର ଉପରେ ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଭଡ଼ା ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ କିଛି

1961

ଜିଭା ଭାଇ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ

ବନାମ

ଛଗାନ୍ କାର୍ସନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ୱାଞ୍ଚୁ

ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଯାଇଥିଲା । ଉପଧାରା (2-A) ର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶଟି ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକରେ ଅଛି:-

" ଯଦି ଜମି ମାଲିକ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ଉପଧାରା (1) ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଜମି ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି, ତେବେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ କରିବାର ତାଙ୍କର ଅଧିକାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅଧୀନରେ ରହିବ, ଯଥା -

(1) ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ରରେ ସଂରକ୍ଷିତ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି 1952 ଜାନୁଆରୀ ପ୍ରଥମ ଦିନରେ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ନାମରେ ଉଚ୍ଚତର ଧାରକ ଭାବରେ ଅଧିକାର ଅଭିଲେଖରେ ରହିଛି ।

(2) ଯଦି ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି, କୃଷି ଜମି ସହିତ ସମାନ କିମ୍ବା ତା 'ଠାରୁ କମ୍ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଛି, ତେବେ ଜମି ମାଲିକ ସେହି ଜମିର ସମଗ୍ର କ୍ଷେତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସୁରକ୍ଷିତ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଭଡ଼ାକୁ ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ।

(3) ଯଦି ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଜମି କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଅଧିକ ହୋଇଥିବା ତେବେ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ସୁରକ୍ଷିତ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଭଡ଼ାଟିଆପଣକୁ ସମାପ୍ତ କରିବାର ଅଧିକାର ଏପରି ଏକ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରହିବ, ଯାହା ଏପରି ସମାପ୍ତି ପରେ, ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ପାଖରେ ଭଡା ଦିଆଯାଇଥିବା ଜମିର ଅଧା ଅଞ୍ଚଳ ରହିବ ।

(4) ଏହି ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ପରିସମାପ୍ତି ପରେ ସଂରକ୍ଷିତ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଧିକାର, ଜମିର ପ୍ରକୃତ ମାଲିକ ଅଧିନିୟମର ଉପଧାରା (1) ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ କୌଣସି ସମୟରେ ଆବଶ୍ୟକ କରିବା କାରଣରୁ ସମାପ୍ତି ହେବ ନାହିଁ ।

ବ୍ୟାଖ୍ୟା-"କୃଷି ଜମି" ଅର୍ଥ ଷୋହଳ ଏକର ଜିରାୟତ ଜମି କିମ୍ବା ଚାରି ଏକର ଜଳସେଚିତ କିମ୍ବା ଧାନ ଜମି, କିମ୍ବା ସମାନ ଅନୁପାତରେ ଉପରୋକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ କିମ୍ବା କମ୍ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜମି:

....”

ଉପ-ଧାରା (2-A) ରେ ଥିବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଉପ-ଧାରା (2) ରେ ଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯୋଗାଯାଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସହିତ ରହିଛି, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଜମି ମାଲିକଙ୍କର ଜଣେ ସଂରକ୍ଷିତ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କର ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ରହିବ ନାହିଁ, ଯଦି ଜମି ମାଲିକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିବା ତାରିଖରେ କିମ୍ବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ସମାପ୍ତ ହେବା ତାରିଖରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ଅନ୍ୟ ପଚାଶ ଏକର କିମ୍ବା ଅଧିକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି, ସୁରକ୍ଷିତ ଭଡାଟିଆଙ୍କ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ କରିବା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଭଡା ଦିଆଯାଇଥିବା ଜମିର ଦଖଲ ନେବା ପାଇଁ ଜମିମାଲିକଙ୍କ ଅଧିକାର ଏପରି ସ୍ଥଳେ ସୀମିତ ରହିବ ।

ତେଣୁ ଯେତେବେଳେ ଜମି ମାଲିକ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 29 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଜମିର ଦଖଲ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଭଡ଼ାଟିଆ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉପଧାରା (2-A) ର ତୃତୀୟ ଧାରା ଦ୍ୱାରା ଲଭାନ୍ୱିତ ହେବପାଇଁ ଦାବି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥିଲା ଯେ ଭଡ଼ାଟିଆ ଏହି ଧାରାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସୁରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ହକଦାର କି ନାହିଁ । ଯେଉଁ ମାମଲତଦାରଙ୍କୁ ଧାରା 29 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା, ସେ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଆବେଦନ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଏହା ପରେ ସେ ରାଜସ୍ୱ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଯାଇଥିଲେ, ଯାହାକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାପରେ ଭଡ଼ାଟିଆ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 227 ଅଧୀନରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଧାରା 29 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଆବେଦନ ଉପରେ ରାଜସ୍ୱ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସମୟରେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 (A) ର ପ୍ରାବଧାନ ଗୁଡିକୁ ବିଚାର କରିବାର ଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଉପଧାର ବର୍ତ୍ତମାନର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ରାଜସ୍ୱ ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ ଭୁଲ ବିଚାର କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣ୍ଡପୀଠର *ଦୁର୍ଲଭଭାଇ ଫକିରଭାଇ ବନାମ ଝାବରଭାଇ ଭିକାଭାଇ*[1] ମାମଲାକୁ ଆଧାର କରି ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଠାରେ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯେହେତୁ ଭଡ଼ାଟିଆ ସମାପ୍ତ ହୋଇସାରିଥିଲା ଏବଂ ଜମି ମାଲିକଙ୍କୁ ଦଖଲ ପାଇବାର ଅଧିକାର ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ ଜମି ମାଲିକଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କାରାଯାଇଥିଲା, ଯଦି ସେ ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପୂରଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ସେ ଦଖଲ ପାଇଁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ଆହୁରି କୁହାଯାଇଛି

[1] **(1956)** 58 Bom. **L.R.** 85

1961

ଜିଭା ଭାଇ
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ
ବନାମ
ଛଗାନ୍ କାର୍ସନ୍ ଏବଂ
ଅନ୍ୟମାନେ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ୱାଞ୍ଚୁ

ଯେ, ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ ସେହି ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଲାଗୁ ହେବ ଯେଉଁଠାରେ ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହୋଇସାରିଥିଲା ଏବଂ ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମରେ ନିର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଅଧିକାର ଉପରେ ଏକ ନୂତନ ସୀମାବନ୍ଧନ ଲାଗୁ କରାଯିବ ଏବଂ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ତାରିଖରେ ଯଦି ଜମି ମାଲିକ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ସେ ଆଇନତଃ ଦଖଲ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେଲେ ମଧ୍ୟ, ସେତେବେଳେ ସେ ନ୍ୟାୟାଳୟରୁ ପ୍ରତିକାର ଦାବି କରିବା କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣର ସଠିକତାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଉଛି ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 34 (1) ଜମି ମାଲିକଙ୍କୁ ଏକ ବର୍ଷର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ କରିବାର ଅଧିକାର ଦେଇଥାଏ, ଯାହା ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଡିସେମ୍ବର 1951 ରେ ଏହି ମାମଲାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିବା କାରଣରୁ, ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଉପ-ଧାରା (2-A) ଦ୍ୱାରା ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ, ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି କାରଣରୁ ଲାଗୁ କରାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ । ଆବେଦନକାରୀ ଆହୁରି ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଛନ୍ତି ଯେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦେବା ପରେ ଉଠୁଥିବା ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଅଧିକାରକୁ ସମାପ୍ତ କରିବାର ଅଧିକାର, ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଆଧାରରେ ଲାଗୁ ହେବାକୁ ଥିବା ନିୟମ, ବିଜ୍ଞପ୍ତି ତାରିଖ ଦିନ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିବା ।

ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଏହି ଯୁକ୍ତିଟି ଶକ୍ତିହୀନ ଅଟେ । ଯଦି ଆମେ ଉପଧାରା(2-A) ର ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖିବା, ତେବେ ଏହା କେତେକ ସର୍ତ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଯାହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱକୁ ସମାପ୍ତ କରିବାର ଅଧିକାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ । ଏହା ହୋଇପାରେ ଯେ ଧାରା 34 (1) ଆଧାରରେ ଏହି ଅଧିକାରକୁ ସମାପ୍ତ କାଇବାକୁ ଏକ ବର୍ଷର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, କିନ୍ତୁ ଉପଧାରା (2-A) ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ ଆଦେଶର ଅଧିକାର ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଇଥାଏ ଏବଂ କୌଣସି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ବିଷୟରେ ଆଦୌ କହି ନଥାଏ । ତେଣୁ, ଯେତେବେଳେ ଆମକୁ ଉପଧାରା (2-A) ର ପ୍ରୟୋଗ ଦେଖିବାକୁ ପଡ଼େ, ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ ହେବାର ତାରିଖ ହିଁ ଆବେଦନକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିଥାଏ । ଉପ-ଧାରା (2-A) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ପ୍ରଜାସତ୍ୱକୁ ସମାପ୍ତ କରିବାର ଅଧିକାର

ରହିଛି ଏବଂ ଏହି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସେହି ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ଯେଉଁ ଦିନ ପ୍ରଜାସତ୍ୱକୁ ସମାପ୍ତ କରିବାର ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଅଧିକାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ, ଯଥା ପ୍ରଜାସତ୍ୱ ସମାପ୍ତ କରିବାପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ଦିନ ଠାରୁ ପ୍ରଜାସତ୍ୱ ସମାପ୍ତ ହୁଏ । ଧାରା 34 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି କେବଳ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କେବଳ ଏକ ଘୋଷଣା ଯାହା ପ୍ରଜାସତ୍ୱ ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଥାଏ; କିନ୍ତୁ ଜମି ମାଲିକ ତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନକରିବାକୁ ସର୍ବଦା ମୁକ୍ତ ଅଟନ୍ତି । ତେଣୁ, ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଅଧିକାର ଉପରେ ଉପ-ଧାରା (2-ଏ) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବାର ତିରିଖ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ ବରଂ ଅଧିକାର ପରିପକ୍ୱ ହେବାର ତାରିଖ ଅଟେ, ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁ ତାରିଖରେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ ହୁଏ । ସେହି ତାରିଖରେ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କୁ ସମାପ୍ତି ବିଜ୍ଞପ୍ତିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଜମିମାଲିକଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ବଳବତ୍ତର କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ତେଣୁ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ପଡିବ ଯେ ଅଧିକାର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ହେବା ତାରିଖରେ ଉପଧାରା(2-A) ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଅନୁଯାୟୀ ସମାପନ ହେଉଛି କି ନାହିଁ ।

ଏହି ତର୍କରେ ମଧ୍ୟ ଆମେ ପ୍ରଭାବିତ ହେଉ ନାହୁଁ ଯେ, ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଉପରେ ଉପଧାରା (2-A) ଲାଗୁ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଆମେ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ନିହିତ ଅଧିକାରକୁ ଛଡ଼ାଇ ନେବୁ । ଯେପରି ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛୁ, ଧାରା 34 (1) ଅନୁଯାୟୀ ନୋଟିସ କେବଳ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ଘୋଷଣା ଯାହା ପ୍ରଜାସତ୍ୱକୁ ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରତିପାଦନ କରେ ଏବଂ ପରେ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଉ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନପାରେ । କେବଳ ଯେତେବେଳେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅବଧି ଏବଂ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଜମି ମାଲିକ ଜମିର ଦଖଲ ପାଇବା ପାଇଁ ଏକ ନିହିତ ଅଧିକାର ହାସଲ କରନ୍ତି । ତେଣୁ, ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ କୌଣସି ନିହିତ ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିନଥିଲା ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅବଧି ଶେଷ ହେବା ପରେ ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ ହୋଇନଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ସଂଶୋଧିତ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଅଧିକାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ସମୟରେ ବିଚାରକୁ ନେବାକୁ ପଡିବ, କାରଣ ସଂଶୋଧୀତ ଅଧିନିୟମ ଏହି ଅଧିକାର ସମାପ୍ତି ଉପରେ କିଛି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଇଛି । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ମତ ସଠିକ୍ ଏବଂ ଉପଧାରା(2-A)

ସେହି ସମସ୍ତ ମାମଲା ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ ଯେଉଁଠାରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଦିଆଯାଇଥାଇପାରେ କିନ୍ତୁ ଯେଉଁଠାରେ ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତ ହୋଇନଥିଲା ।

ଏହି ମତ, ଯାହା ଉପଧାରା (2-A) ର ଶବ୍ଦରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସ୍ପଷ୍ଟ ବୋଲି ଆମକୁ ପ୍ରତୀୟମାନ, ଯଦିଓ ଉପଧାରା (2-A) ର ଅର୍ଥ ବିଷୟରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ତଥାପି ଏହାକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଚାର ଦ୍ୱାରା ଆହୁରି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇପାରେ । ସେହି ବିଚାର ହେଉଛି ଯେ ସଂଶୋଧିତ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ହେଉଛି ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏକ ଲାଭଦାୟକ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ । ତେଣୁ, ଯଦିଓ ଉପଧାରା (2-A) ର ଅର୍ଥକୁ ନେଇ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ରହିଛି, ତେବେ ସେହି ସନ୍ଦେହର ସମାଧାନ ସେହି ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ହେବା ଉଚିତ, ଯାହାଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଏହା ସୁବିଧାଜନକ ପଦକ୍ଷେପର ଲାଭ ସେହି ଭଡାଟିଆଙ୍କୁ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଯାହାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଜାସତ୍ୱ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମାପ୍ତ ହୋଇନାହିଁ,ଏବଂ ଭଡ଼ାଟିଆ ସମାପ୍ତ କରିବାର ଅଧିକାର ଉପରେ ଅଧିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଏହି ତର୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଜୀବନକୃଷ୍ଣ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ବନାମ ଅବଦୁଲ କାଦର ଚୌଧୁରୀ ([1]) ମାମଲା ଦ୍ୱାରା ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି । ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ବଙ୍ଗଳା ପ୍ରଜାସତ୍ୱ ଅଧିନିୟମ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସଂଶୋଧନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଜଣେ ଭଡ଼ାଟିଆ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ବର୍ଷର ନୋଟିସ୍ ଦ୍ୱାରା ବହିଷ୍କାର ପାଇଁ ଦାୟୀ ରହିବେ । ପୂର୍ବ ଆଇନରେ ବହିଷ୍କାର ପାଇଁ ଏକ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଆଦେଶ କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏହା ଆଦେଶ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଏକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ହେବା ଉଚିତ; ଏହା କୌଣସି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅବଧି ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲା ଏବଂ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅବଧି ଯେତେ ଛୋଟ ହେଉ ନା କାହିଁକି ଏକ କୃଷି ବର୍ଷର ଶେଷ ସହିତ ସମାପ୍ତ ହେଉଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବାପାଇଁ ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ଥିଲା । ତେଣୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଲା ଯେ ଏହି ସଂଶୋଧନ ପୁରୁଣା ଆଇନ ଅଧୀନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଉପରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ କି, ଏବଂ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣିତ କରିଥିଲେ। ଯେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଇଥିଲା, ତାହା ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର

([1]) (1933) I.L.R. LX Cal. 1037.

ପରିସ୍ଥିତିଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତିର ବିଷୟବସ୍ତୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା; ପୂର୍ବରୁ ବିନା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅବଧିରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏହି ସଂଶୋଧନରେ ଏକ ବର୍ଷର ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ସଂଶୋଧିତ ଅଧିନିୟମରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବାର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା ଯାହା ପୂର୍ବ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଭାବହୀନ ଥିଲା । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ରାୟରେ ଠିକ୍ ଥିଲେ ଯେ ଏହି ସଂଶୋଧନ ପୂର୍ବରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିନଥିଲା ।ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଏପରି କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ସଂଶୋଧନ ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ପରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଅବଧି ସମାନ ଅଟେ, ଏବଂ ଆମ ପକ୍ଷେ ତଦାରଖ କରିବା ବିଷୟଟି ହେଉଛି ନୂତନ ଉପଧାରା (2-A) ର ଆବେଦନ ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତାରିଖ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ତାରିଖ ନା ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତି ତାରିଖ । ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ନିର୍ଣ୍ଣିତ କରିଛୁ ଯେ ସେହି ତାରିଖଟି ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ସମାପ୍ତି ତାରିଖ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆବେଦନ ବିଫଳ ହୁଏ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଏହା ଖାରଜ ହୁଏ ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ମଦନ ମୋହନ ଭୂୟାଁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।